

«لایحه احکام مورد نیاز اجرای

برنامه ششم توسعه

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۹-۱۳۹۵) - ویرایش جدید»

(بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات)^۱

مقدمه

احکام مرتبط با بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات در لایحه «احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» در ماده (۲۰) این لایحه متمرکز است. ماده (۲۰) لایحه مذکور شامل ۱۰ بند است که ۷ بند آن مرتبط با حوزه دولت الکترونیک، ۲ بند توسعه زیرساخت ارتباطات کشور و یک بند در خصوص ایجاد نظام آمار ثبتي کشور است. احکام لایحه برنامه ششم پوشش مناسبی برای رفع چالش‌های موجود بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات را ندارد، لذا با بررسی‌های انجام شده و با دریافت نظرات تعداد زیادی از صاحب‌نظران با تجربه کشور، تعدادی از اشکالات و کاستی‌های لایحه برنامه ششم توسعه شناسایی و راهکارهای پیشنهادی نیز مشخص شده است. در این گزارش نتایج نهایی بررسی‌های انجام شده به صورت اصلاح و الحاق احکام مربوط به بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای تصمیم‌گیری نهایی در مجلس شورای اسلامی تهیه شده است. این گزارش مشتمل بر دو جدول (الف) اصلاح احکام موجود و (ب) پیشنهاد احکام جدید برای الحاق به لایحه است.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۰۴

شماره چاپ:

۱۱۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۴/۳۰

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور تولیدی

دفتر: مطالعات ارتباطات و

فناوری‌های نوین

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۴۹۵۷

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۵/۲۶

۱. دولت در اجرای ماده (۱۴۱) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی لایحه «احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۹-۱۳۹۵)» را جهت بررسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد که در مجلس با شماره ۱۰۴ ثبت شده است. در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۴ نامه‌ای به امضای معاون رئیس‌جمهور به مجلس شورای اسلامی ارسال و طبق آن ویرایش جدید لایحه مذکور با عنوان «لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۹-۱۳۹۵)» ویرایش جدید» به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است. لذا با توجه به تصمیم هیئت رئیس محترم مبنی بر در دستور کار قرار گرفتن ویرایش جدید، مجموعه گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با استناد به ویرایش جدید لایحه تهیه و ذیل همان لایحه ثبت شده با شماره ۱۰۴ منتشر می‌شوند.

الف) پیشنهادات اصلاحی درباره احکام موجود

شماره ماده / بند	متن لایحه برنامه ششم توسعه	پیشنهادات و اصلاحات
ماده (۲۰) بند «۱»	به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود به منظور کسب سهم مناسب از بازار پهنای باند منطقه از طریق دستگاه‌های وابسته نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های فیبر نوری و زیرساختی در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات و فضایی اقدام نماید.	به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود به منظور کسب سهم مناسب از بازار پهنای باند منطقه از طریق دستگاه‌های وابسته نسبت به مشارکت و سرمایه‌گذاری با بخش خصوصی و شرکت‌های خارجی در پروژه‌های فیبر نوری و پروژه‌های زیرساختی در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات، فضایی، تأمین ماهواره‌های سنجشی، مخابراتی و توسعه زیرساخت‌های علوم و فناوری فضایی برای برآورده کردن نیازهای کشور اقدام نماید.
ماده (۲۰) بند «۲»	به منظور توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور، دستگاه‌های اجرایی و نهادهایی که دارای شبکه ارتباطی مستقل می‌باشند برای استفاده اختصاصی در قلمرو فعالیت‌های داخلی دستگاه مربوط مجاز بوده و برای ارائه خدمات ارتباطی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی ملزم به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌باشند.	به منظور توسعه دولت الکترونیک و حفظ یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور، دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون خدمات کشوری و نهادهایی که دارای شبکه ارتباطی مستقل می‌باشند برای استفاده اختصاصی در قلمرو فعالیت‌های داخلی دستگاه مربوط مجاز بوده و برای ارائه خدمات ارتباطی بر بستر شبکه ملی اطلاعات به سایر اشخاص حقیقی و حقوقی ملزم به اخذ مجوز از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات می‌باشند.
ماده (۲۰) بند «۳»	دستگاه‌های اجرایی موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی شدن (موارد استثنا با تأیید سازمان و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط) تا پایان سال سوم برنامه اقدام کنند. دستگاه‌های اجرایی می‌توانند بدین منظور از مشارکت بخش خصوصی در قالب اپراتوری خدمات دولت الکترونیک، مدل‌های مشارکت بخش خصوصی و عمومی و یا شیوه‌های نوین دیگر استفاده نمایند. تعرفه ارائه خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات برسد.	دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون خدمات کشوری موظفند نسبت به الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات با قابلیت الکترونیکی شدن و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی مربوط، تا پایان سال سوم برنامه اقدام کنند. دستگاه‌های اجرایی به منظور الکترونیکی کردن فرآیندها و خدمات می‌توانند از مشارکت بخش خصوصی استفاده نمایند. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون خدمات کشوری مکلفند کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برون‌سپاری را به دفاتر پیشخوان خدمات دولت، واگذار کنند. سایر دفاتر دایر فعلی دستگاه‌های مذکور که این نوع خدمات را ارائه می‌کنند حداکثر تا پایان سال اول برنامه باید به دفاتر پیشخوان دولت تغییر یابند. تعرفه ارائه خدمات دولت الکترونیک باید به تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات برسد. گزارش دوره‌ای ۶ ماهه توسط سازمان با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به مجلس شورای اسلامی ارائه شود.
ماده (۲۰) بند «۴»	تمامی دستگاه‌های اجرایی و نیروهای نظامی و انتظامی موظفند در تولید سامانه‌های الکترونیکی خود، اقلام اطلاعاتی و آمار ثبتی موضوع قانون مرکز آمار ایران مورد نیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران را ایجاد و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه امکان بهره‌برداری الکترونیکی و برخط آن را بر بستر شبکه ملی اطلاعات برای مرکز آمار ایران فراهم نمایند. مرکز آمار ایران مکلف است اقلام آمار ثبتی و استانداردهای تولید آن را حداکثر ظرف ۹ ماه برای هر یک از دستگاه‌ها تهیه و به آنها ابلاغ نماید.	دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون خدمات کشوری، واحدهای زیرنظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی با موافقت ایشان، شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی موظفند در سامانه‌های الکترونیکی خود، اقلام اطلاعاتی و آمار ثبتی موضوع قانون مرکز آمار ایران مورد نیاز برای ایجاد نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران را ایجاد و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه امکان بهره‌برداری الکترونیکی و برخط آن را بر بستر شبکه ملی اطلاعات برای مرکز آمار ایران فراهم نمایند. مرکز آمار ایران مکلف است اقلام آمار ثبتی و استانداردهای تولید آن را حداکثر ظرف ۹ ماه برای هر یک از دستگاه‌ها تهیه و به آنها ابلاغ نماید. گزارش دوره‌ای ۶ ماهه اجرای این بند توسط مرکز آمار ایران به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه شود.

پیشنهادات و اصلاحات	متن لایحه برنامه ششم توسعه	شماره ماده / بند
<p>کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور موظفند تا پایان سال دوم برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرایی را حسب شرح وظایف آنان در چارچوب قوانین خاص و موضوعی، به‌صورت رایگان فراهم نمایند.</p> <p>این‌نامه اجرایی احصای کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردسازی و تبادل اطلاعات بین دستگاهی در ۶ ماه اول برنامه توسط سازمان و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط تدوین می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>همچنین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا سال دوم برنامه، تمام زیرساخت‌های لازم برای تعامل اطلاعاتی بین دستگاه‌های اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات، از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) و با استانداردهای فنی لازم را فراهم کند. استانداردهای فنی توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه و به تأیید سازمان استاندارد خواهد رسید. گزارش دوره‌ای ۶ ماهه اجرای این بند توسط سازمان و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه شود.</p>	<p>کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور موظفند تا پایان سال دوم برنامه، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز سایر دستگاه‌های اجرایی را حسب شرح وظایف آنان در چارچوب قوانین خاص و موضوعی، به‌صورت رایگان فراهم نمایند. احصای کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردسازی و تبادل اطلاعات بین دستگاهی در قالب این‌نامه اجرایی در ۶ ماه اول برنامه توسط سازمان و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی ذیربط تدوین و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.</p> <p>همچنین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است تا سال دوم برنامه، تمام زیرساخت‌های لازم برای تعامل اطلاعاتی بین دستگاه‌های اجرایی بر بستر شبکه ملی اطلاعات، از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) و با استانداردهای فنی لازم را فراهم کند.</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۵»</p>
<p>به‌منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی از جمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به موجب قانون، تنظیم اوراق یا اسناد، صدور یا اعطای مجوز، اخطار و ابلاغ، مبادله وجه، استعلام و مانند آن ضروری باشد، انجام الکترونیکی آن با رعایت مفاد قانون تجارت الکترونیک کفایت می‌نماید.</p>	<p>به‌منظور توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی از جمله اسناد مالی و حذف اسناد کاغذی در هر موردی که به‌موجب قانون، تنظیم اوراق یا اسناد، صدور یا اعطای مجوز، اخطار و ابلاغ، مبادله وجه، استعلام و مانند آن ضروری باشد، انجام الکترونیکی آن با رعایت مفاد قانون تجارت الکترونیک معتبر بوده و کفایت می‌نماید.</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۶»</p>
<p>به‌منظور ایجاد نظام اطلاعات استنادپذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل تا پایان سال دوم برنامه کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون خدمات کشوری، واحدهای زیر نظر مقام رهبری اعم از نظامی و غیرنظامی با موافقت ایشان، شوراها و شوراهای اسلامی شهر و روستا و مؤسسات خصوصی حرفه‌ای عهده‌دار مأموریت عمومی مکلف هستند استعلامات هویت اشخاص حقیقی، اشخاص حقوقی، کالا و خدمات، دارایی‌های منقول و غیرمنقول (شامل ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان محور براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور انجام می‌گیرد.</p>	<p>به‌منظور مقابله با جعل و ایجاد نظام اطلاعات استنادپذیر الکترونیکی تا پایان سال دوم برنامه کلیه استعلامات هویت اشخاص حقیقی، اشخاص حقوقی، کالا و خدمات؛ دارایی‌های منقول و غیرمنقول (شامل ملک، وسایل نقلیه، اوراق بهادار) و نشانی مکان محور براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور انجام می‌گیرد.</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۷»</p>

پیشنهادات و اصلاحات	متن لایحه برنامه ششم توسعه	شماره ماده / بند
<p>سازمان با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به توسعه و تکمیل نظام پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخص‌های مذکور اقدام کند.</p> <p>وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به توسعه و تکمیل شبکه ملی اطلاعات، امن و پایدار با نسبت ۸۰ درصدی ظرفیت داده داخلی و استقرار سامانه‌های صیانت اجتماعی به نحوی اقدام نماید که امکان دسترسی پرسرعت برای ۸۰ درصد خانوارها با سرانه پهنای باند و سرعت دسترسی، در سطح سه کشور برتر منطقه فراهم شود.</p> <p>به منظور گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون خدمات کشوری مکلفند حداقل معادل بودجه تجهیزات و شبکه‌های خود را به توسعه محتوا و خدمات الکترونیک خود تخصیص دهند.</p> <p>وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری سازمان و دستگاه‌های اجرایی، تمهیدات لازم برای کاهش حداقل ۱۰ درصد سالیانه از مراجعه حضوری به دستگاه‌های اجرایی را فراهم کند. به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخص‌های مرتبط از جمله شاخص‌های توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و توسعه دولت الکترونیک به میزان ۳۰ رتبه در طی برنامه، ارتقا یابد. همچنین تمهیدات لازم برای دستیابی به حداقل ۶ درصد رشد سالیانه تجارت الکترونیک از کل تجارت کالا و خدمات کشور فراهم شود.</p> <p>وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مسئول سیاستگذاری، هدایت و حمایت از تولید محتوای دیجیتال و موظف به پایش شاخص‌های محتوای الکترونیک است و دولت مکلف است در طول سنوات برنامه ششم توسعه نسبت به ده برابر کردن محتوای دیجیتال اقدامات لازم را به عمل آورد و هر ساله در قوانین بودجه‌های سنواتی اعتبار لازم از طریق کمک‌های فنی، اعتباری و حمایتی را پیش‌بینی نماید.</p>	<p>سازمان با همکاری وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به توسعه و تکمیل نظام پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و دولت الکترونیک و سنجش مستمر شاخص‌های مذکور اقدام و با همکاری سازمان و دستگاه‌های اجرایی، تمهیدات لازم برای کاهش حداقل ۵۰ درصد از مراجعان حضوری به دستگاه‌های اجرایی و دستیابی به حداقل ۳۰ درصد معاملات کالا و خدمات به صورت الکترونیکی را فراهم می‌نماید. به طوری که رتبه ایران در سطح جهان در شاخص‌های مرتبط حداقل به میزان ۳۰ رتبه در طی برنامه، ارتقا یابد.</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۸»</p>
<p>حذف «بند «۹» ماده (۲۰) لایحه برنامه ششم توسعه»</p>	<p>در مورد شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار موارد زیر می‌تواند به طریق الکترونیکی به روشی که به تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار می‌رسد، صورت پذیرد.</p> <p>الف) ارسال گواهینامه حق تقدم خرید سهام جدید از شرکت به صاحبان سهام به جای استفاده از پست سفارشی</p> <p>ب) انتشار اعلامیه‌های پذیرهنویسی و دعوتنامه‌های مجامع عمومی و اطلاعیه‌ها از طرف شرکت به جای انتشار در روزنامه‌های کثیرالانتشار و جراید</p> <p>ج) پذیرهنویسی و تعهد خرید سهام شرکت، به جای مراجعه به بانک و تکمیل اوراق مربوطه،</p> <p>د) حضور در مجامع عمومی شرکت و اعمال حق رأی،</p> <p>هـ) صدور گواهینامه موقت سهام، اوراق سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت به جای چاپ کاغذی آنها،</p> <p>و) ثبت نقل و انتقالات سهام و گواهینامه‌های حق تقدم خرید سهام شرکت، به جای ثبت آنها در دفاتر کاغذی.</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۹»</p>
<p>حذف «بند «۱۰» ماده (۲۰) لایحه برنامه ششم توسعه»</p>	<p>سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت بر زیرساخت شبکه دسترسی ثابت ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور و</p>	<p>ماده (۲۰) بند «۱۰»</p>

پیشنهادات و اصلاحات	متن لایحه برنامه ششم توسعه	شماره ماده / بند
	<p>زیرساخت‌های دارای قابلیت استفاده مشترک برای کلیه اپراتورها از قبیل کانال‌ها، حوضچه‌ها، داکت‌ها، دکل‌ها جزء مصادیق انحصار می‌باشد. دولت مکلف است به منظور ایجاد دسترسی برابر نسبت به انتزاع آن از شرکت مخابرات ایران و اپراتورهای فعال اقدام و در قالب شرکت مستقل دولتی با مشارکت اپراتورها به نحوی ساماندهی نماید که امکان ایجاد انحصار برای اپراتور یا اپراتورها در استفاده از شبکه‌های مذکور فراهم نباشد. جزئیات و مصادیق موارد فوق، ترکیب، میزان و ویژگی سهم دولت (سهم کنترلی)، اپراتورها و سایر بخش‌های غیردولتی در شرکت مذکور و تعیین تکلیف تمامی امور مرتبط مندرج در این بند، جهت انتقال از بخش غیردولتی یا سازماندهی جدید، حداکثر تا پایان سال اول برنامه به پیشنهاد سازمان و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>	

(ب) پیشنهاد الحاق احکام جدید

<p>به منظور استفاده بهینه و اقتصادی از فضای فرکانسی، حفظ حقوق و مالکیت دولت و ایجاد ارزش افزوده، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به بازنگری و در صورت لزوم تخلیه و جایگزینی باندهای آزاد شده به واسطه گذار از آنالوگ به دیجیتال اقدام نماید. تبصره: باندهای فرکانسی تخصیصی مربوط به نیروهای مسلح با هماهنگی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اقدام می‌شود.</p>	الحاق به ماده (۲۰)
<p>وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است به منظور حمایت از حقوق کاربران در فضای مجازی «لایحه حفاظت از داده‌ها، کاربران، نرم‌افزارها و پایگاه‌های اطلاعاتی» را حداکثر تا پایان سال اول برنامه تهیه و تدوین کند و زیرساخت‌های لازم برای اجرای آن را تا پایان برنامه ششم فراهم نماید.</p>	الحاق به ماده (۲۰)

